

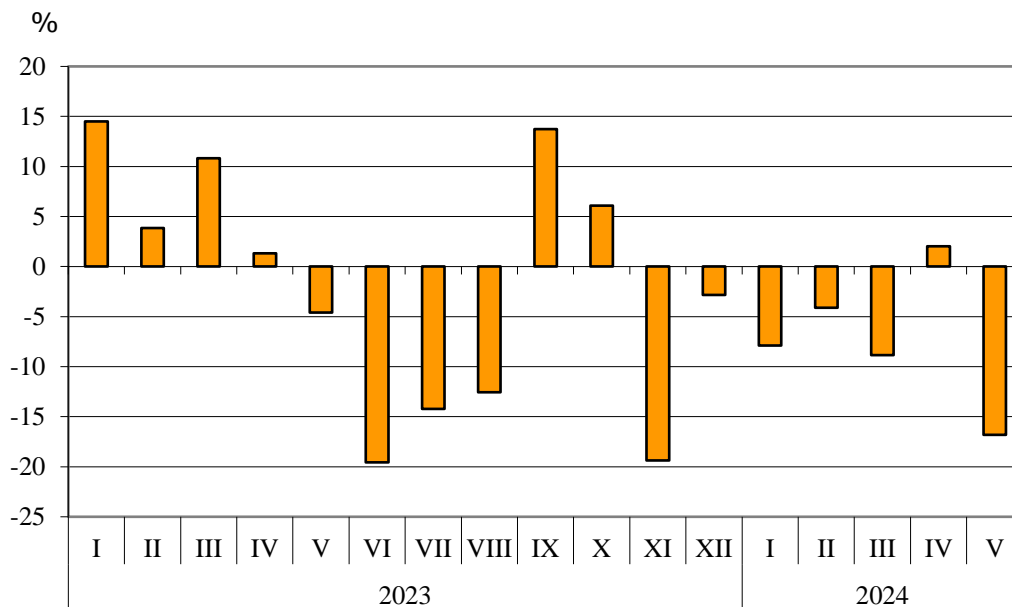

**ТЪРГОВИЯ СЪС СТОКИ НА БЪЛГАРИЯ С ТРЕТИ СТРАНИ
ПРЕЗ ПЕРИОДА ЯНУАРИ - МАЙ 2024 ГОДИНА
(ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)**

През **периода януари - май 2024 г. износът** на стоки от България **за трети страни** намалява със 7.3% в сравнение със същия период на 2023 г. и е на стойност 11 969.4 млн. лева (виж табл. 1 и 2 от приложението). Основни търговски партньори на България са Турция, Сърбия, Съединените американски щати, Република Северна Македония, Китай, Обединено кралство и Египет, които формират 51.6% от износа за трети страни (виж табл. 3 от приложението).

През **май 2024 г. износът** на стоки от България **за трети страни** е намалял с 16.8% спрямо същия месец на предходната година и е в размер на 2 173.5 млн. лева.

Фиг. 1. Номинално изменение в стойностния обем¹ на износа на стоки от България за трети страни през периода 2023 - 2024 година (спрямо същия месец на предходната година)

При износа, разпределен според Стандартната външнотърговска класификация, най-голям ръст е отбелязан в сектор „Химични вещества и продукти“ (10.7%) (виж

¹ Изменение в стойностния обем по текущи цени.

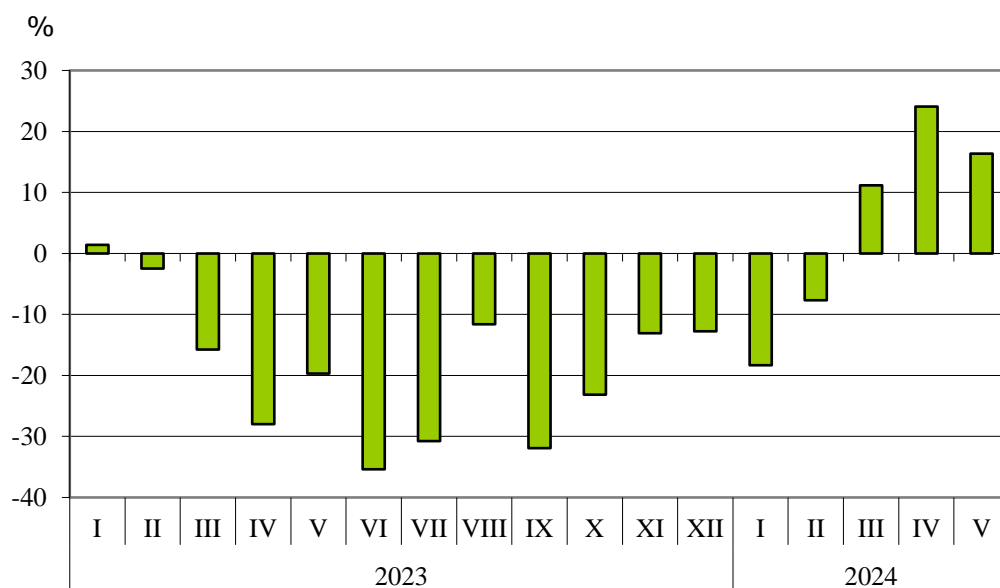
Търговия на България с трети страни през периода януари-май 2024 година
(предварителни данни)

табл. 4 от приложението). Най-голям спад се наблюдава в сектор „Храни и живи животни“ (24.7%).

Вносът на стоки в България **от трети страни** през **периода януари - май 2024 г.** нараства с 4.0% в сравнение със същия период на 2023 г. и е на стойност 16 488.4 млн. лева (по цени CIF)¹ (виж табл. 1 и 2 от приложението). Най-голям е стойностният обем на стоките, внесени от Турция, Китай, Египет и Украйна (виж табл. 3 от приложението).

През **май 2024 г. вносът** на стоки в България **от трети страни** нараства с 16.4% спрямо същия месец на предходната година и е в размер на 3 690.3 млн. лева.

Фиг. 2. Номинално изменение в стойностния обем² на вноса на стоки в България от трети страни през периода 2023 - 2024 година (спрямо същия месец на предходната година)

При вноса, разпределен според **Стандартната външнотърговска класификация**, най-голямо увеличение е отчетено в сектор „Мазнини, масла и восъци от животински и растителен произход“ (42.8%) (виж табл. 4 от приложението). Най-голям спад се наблюдава в сектор „Машини, оборудване и превозни средства“ (6.2%).

¹ Вносът по цени FOB се изчислява от БНБ (<http://bnb.bg/Statistics/StExternalSector/StForeignTrade/StFTImports/index.htm?toLang= BG>).

² Изменение в стойностния обем по текущи цени.

Търговия на България с трети страни през периода януари-май 2024 година
(предварителни данни)

Външнотърговското салдо (износ FOB - внос CIF) на България с трети страни за **периода януари - май 2024 г.** е отрицателно и е в размер на 4 519.0 млн. лева (виж табл. 1 от приложението).

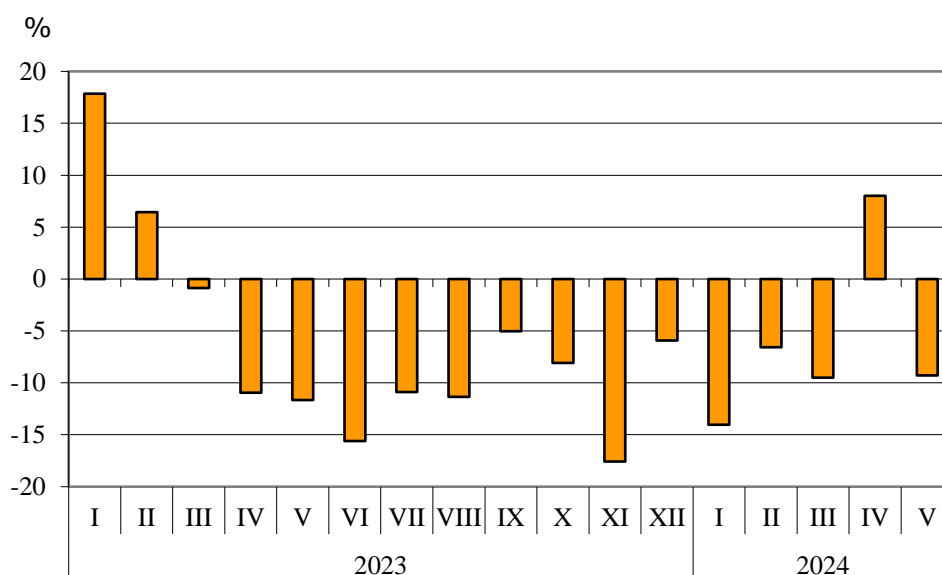
През **май 2024 г.** външнотърговското салдо (износ FOB - внос CIF) с трети страни също е отрицателно и е на стойност 1 516.8 млн. лева.

Търговия със стоки на България с трети страни и ЕС - общо

През **периода януари - май 2024 г.** от България **общо са изнесени** стоки на стойност 34 145.7 млн. лв., което е с 6.6% по-малко в сравнение със същия период на 2023 година (виж табл. 1 и 2 от приложението).

През **май 2024 г. общият износ** на стоки възлиза на 6 669.7 млн. лв. и намалява с 9.3% спрямо същия месец на предходната година.

Фиг. 3. Номинално изменение в стойностния обем¹ на износа на стоки от България през периода 2023 - 2024 година (спрямо същия месец на предходната година)

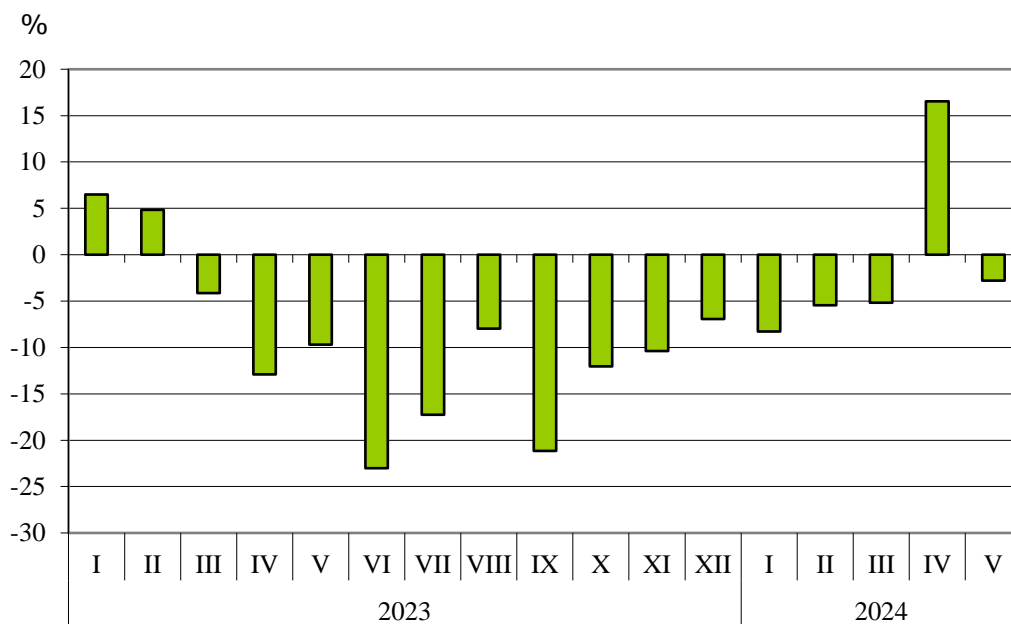

През **периода януари - май 2024 г. общо** в страната **са внесени** стоки на стойност 39 735.9 млн. лв. (по цени CIF), или с 1.4% по-малко спрямо същия период на 2023 година (виж табл. 1 и 2 от приложението).

През **май 2024 г. общият внос** на стоки намалява с 2.8% спрямо същия месец на предходната година и възлиза на 7 918.7 млн. лева.

¹ Изменение в стойностния обем по текущи цени.

Фиг. 4. Номинално изменение в стойностния обем¹ на вноса на стоки в България през периода 2023 - 2024 година (спрямо същия месец на предходната година)

Общото външнотърговско салдо (износ FOB - внос CIF) е отрицателно за **периода януари - май 2024 г.** и е на стойност 5 590.2 млн. лева (виж табл. 1 от приложението).

През **май 2024 г.** общото външнотърговско салдо (износ FOB - внос CIF) също е отрицателно и е на стойност 1 249.0 млн. лева.

¹ Изменение в стойностния обем по текущи цени.

Приложение

Таблица 1

Износ, внос и търговско салдо на България през периода
януари - май 2023¹ и 2024¹ г. по месеци

(Млн. левове)

Месеци/Периоди	Износ - FOB			Внос - CIF ²			Търговско салдо - FOB/CIF		
	общо	ЕС	трети страни	общо	ЕС	трети страни	общо	ЕС	трети страни
I.2023	7359.5	4931.8	2427.7	8138.4	4578.7	3559.7	-778.9	353.1	-1132.0
II.2023	7103.6	4609.3	2494.3	8067.4	4845.9	3221.5	-963.8	-236.6	-727.2
III.2023	7964.9	5073.0	2891.9	8595.1	5487.7	3107.4	-630.2	-414.7	-215.5
I - III.2023	22428.0	14614.1	7813.9	24800.9	14912.3	9888.6	-2372.9	-298.2	-2074.7
IV.2023	6760.1	4278.3	2481.8	7356.3	4566.2	2790.1	-596.2	-287.9	-308.3
V.2023	7353.3	4740.6	2612.7	8145.0	4973.5	3171.5	-791.7	-232.9	-558.8
I - V.2023	36541.4	23633.0	12908.4	40302.2	24452.0	15850.2	-3760.8	-819.0	-2941.8
I.2024	6327.2	4091.2	2236.0	7465.4	4558.6	2906.8	-1138.2	-467.4	-670.8
II.2024	6637.3	4245.7	2391.6	7628.7	4654.4	2974.3	-991.4	-408.7	-582.7
III.2024	7208.9	4572.7	2636.2	8149.5	4695.0	3454.5	-940.6	-122.3	-818.3
I - III.2024	20173.4	12909.6	7263.8	23243.6	13908.0	9335.6	-3070.2	-998.4	-2071.8
IV.2024	7302.6	4770.5	2532.1	8573.6	5111.1	3462.5	-1271.0	-340.6	-930.4
V.2024	6669.7	4496.2	2173.5	7918.7	4228.4	3690.3	-1249.0	267.8	-1516.8
I - V.2024	34145.7	22176.3	11969.4	39735.9	23247.5	16488.4	-5590.2	-1071.2	-4519.0

¹ Предварителни данни към 10.07.2024 година.

² Вносът по цени FOB се изчислява от БНБ

(<http://bnb.bg/Statistics/StExternalSector/StForeignTrade/StFTImports/index.htm?toLang= BG>)

Таблица 2

Изменение в стойностния обем на износа и вноса на
България през периода януари - май 2024¹ г. спрямо
същия период на предходната година

(Проценти)

Месеци/Периоди	Износ - FOB			Внос - CIF		
	общо	ЕС	трети страни	общо	ЕС	трети страни
I	-14.0	-17.0	-7.9	-8.3	-0.4	-18.3
II	-6.6	-7.9	-4.1	-5.4	-4.0	-7.7
III	-9.5	-9.9	-8.8	-5.2	-14.4	11.2
I - III	-10.1	-11.7	-7.0	-6.3	-6.7	-5.6
IV	8.0	11.5	2.0	16.5	11.9	24.1
V	-9.3	-5.2	-16.8	-2.8	-15.0	16.4
I - V	-6.6	-6.2	-7.3	-1.4	-4.9	4.0

¹ Предварителни данни към 10.07.2024 година.

Търговия на България с трети страни през периода януари-май 2024 година
(предварителни данни)

Таблица 3
Износ, внос и търговско салдо на България с основни партньори¹ от трети страни през периода януари - май 2023² и 2024² година

Страни	Износ - FOB			Внос - CIF			Търговско салдо - FOB/CIF	
	2023	2024	изменение спрямо същия период на предходната година - %	2023	2024	изменение спрямо същия период на предходната година - %	2023	2024
	млн. левове			млн. левове			млн. левове	
Трети страни - общо	12908.4	11969.4	-7.3	15850.2	16488.4	4.0	-2941.8	-4519.0
в това число:								
Албания	110.0	300.7	173.4	41.9	41.9	0.0	68.1	258.8
Алжир	661.8	227.1	-65.7	83.3	49.4	-40.7	578.5	177.7
Босна и Херцеговина	74.7	75.3	0.8	33.3	59.3	78.1	41.4	16.0
Бразилия	27.6	26.5	-4.0	264.9	232.3	-12.3	-237.3	-205.8
Виетнам	29.8	33.8	13.4	107.5	153.2	42.5	-77.7	-119.4
Гибралтар	201.3	491.5	144.2	0.0	0.0	x	201.3	491.5
Грузия	145.6	289.1	98.6	274.4	105.1	-61.7	-128.8	184.0
Египет	461.2	510.4	10.7	311.0	1173.7	277.4	150.2	-663.3
Израел	208.3	110.9	-46.8	126.0	50.0	-60.3	82.3	60.9
Индия	183.6	124.2	-32.4	219.2	196.0	-10.6	-35.6	-71.8
Индонезия	36.8	55.4	50.5	205.8	448.8	118.1	-169.0	-393.4
Иран, ислямска република	81.0	130.8	61.5	46.1	51.0	10.6	34.9	79.8
Казахстан	70.5	71.0	0.7	6.8	329.1	4739.7	63.7	-258.1
Канада	74.7	116.7	56.2	39.8	127.4	220.1	34.9	-10.7
Китай	890.4	629.1	-29.3	2252.1	1945.7	-13.6	-1361.7	-1316.6
Либия	86.0	17.9	-79.2	3.2	475.5	14759.4	82.8	-457.6
Мароко	104.2	172.6	65.6	42.8	90.7	111.9	61.4	81.9
Намибия	0.4	0.7	75.0	8.5	106.1	1148.2	-8.1	-105.4
Норвегия	48.1	56.1	16.6	23.5	316.2	1245.5	24.6	-260.1
Обединени арабски емирства	117.7	120.2	2.1	39.3	35.6	-9.4	78.4	84.6
Обединено кралство ³	562.7	599.6	6.6	330.8	354.1	7.0	231.9	245.5
Перу	22.4	6.0	-73.2	221.5	350.6	58.3	-199.1	-344.6
Република Корея	78.4	209.1	166.7	157.5	151.3	-3.9	-79.1	57.8
Република Северна Македония	719.6	678.9	-5.7	413.6	444.8	7.5	306.0	234.1
Република Южна Африка	91.4	103.7	13.5	108.8	26.5	-75.6	-17.4	77.2
Руска федерация	418.0	292.0	-30.1	2235.6	820.5	-63.3	-1817.6	-528.5
Сингапур	25.9	29.7	14.7	36.4	17.6	-51.6	-10.5	12.1
Съединени американски щати	924.0	776.9	-15.9	532.2	380.9	-28.4	391.8	396.0
Сърбия	842.4	807.8	-4.1	935.6	907.0	-3.1	-93.2	-99.2
Тайван	111.3	35.2	-68.4	146.3	109.7	-25.0	-35.0	-74.5
Тунис	131.1	93.2	-28.9	18.8	94.0	400.0	112.3	-0.8
Турция	2244.6	2171.8	-3.2	3377.7	3624.1	7.3	-1133.1	-1452.3
Украйна	819.3	407.8	-50.2	723.7	997.7	37.9	95.6	-589.9
Чили	11.7	19.2	64.1	158.2	254.0	60.6	-146.5	-234.8
Швейцария	305.0	273.3	-10.4	283.7	359.2	26.6	21.3	-85.9
Япония	52.8	61.1	15.7	179.3	149.2	-16.8	-126.5	-88.1

¹ Страна партньор е тази, от/за която стоките са получени/изпратени.

² Предварителни данни към 10.07.2024 година.

³ Обединеното кралство включва: Северна Ирландия, Великобритания, Англо-нормандски острови и остров Ман.

"x" - поради естеството на данните не може да има случай (неприложимо).

"0" - величина, по-малка от половината на употребената единица мярка.

Търговия на България с трети страни през периода януари-май 2024 година
(предварителни данни)

Таблица 4

**Износ, внос и търговско салдо на България с трети страни по сектори на
Стандартната външнотърговска класификация (SITC, рев. 4) през периода
януари - май 2023¹ и 2024¹ година**

Сектори на SITC	Износ - FOB			Внос - CIF			Търговско салдо - FOB/CIF	
	2023	2024	изменение прямо същия период на предходната година - %	2023	2024	изменение прямо същия период на предходната година - %	2023	2024
	млн. левове			млн. левове			млн. левове	
Трети страни - общо	12908.4	11969.4	-7.3	15850.2	16488.4	4.0	-2941.8	-4519.0
Храни и живи животни	2188.6	1648.1	-24.7	868.1	927.3	6.8	1320.5	720.8
Безалкохолни и алкохолни напитки и тютюн	114.7	102.0	-11.1	154.6	152.8	-1.2	-39.9	-50.8
Необработени (сурови) материали, негодни за консумация (изкл. горивата)	860.9	901.7	4.7	2284.1	2540.2	11.2	-1423.2	-1638.5
Минерални горива, масла и подобни продукти	2030.9	2075.8	2.2	3460.4	3805.4	10.0	-1429.5	-1729.6
Мазнини, масла и восъци от животински и растителен произход	411.5	328.6	-20.1	176.1	251.5	42.8	235.4	77.1
Химични вещества и продукти	1478.0	1636.4	10.7	1409.8	1500.1	6.4	68.2	136.3
Артикули, класифицирани главно според вида на материала	1949.1	1888.2	-3.1	3013.2	2917.3	-3.2	-1064.1	-1029.1
Машини, оборудване и превозни средства	2339.2	2273.3	-2.8	3329.8	3124.2	-6.2	-990.6	-850.9
Разнообразни готови продукти, н.д.	1307.1	1079.9	-17.4	1148.1	1214.9	5.8	159.0	-135.0
Стоки и сделки, н.д.	228.4	35.4	-84.5	6.0	54.7	811.7	222.4	-19.3

¹ Предварителни данни към 10.07.2024 година.

Методологични бележки

Законодателна рамка

Регламент (ЕС) 2019/2152 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 година за европейската бизнес статистика (включително за вътресъюзната търговия със стоки).

Регламент (ЕС) за изпълнение № 2020/1197 на Комисията от 30 юли 2020 година за установяване на технически спецификации и правила по силата на Регламент на Европейския парламент и на Съвета № 2019/2152 за европейска бизнес статистика.

Делегиран Регламент (ЕС) 2021/1704 на Комисията от 14 юли 2021 година за допълнение на Регламент (ЕС) 2019/2152 на Европейския парламент и на Съвета чрез допълнително уточняване на подробности за статистическата информация, която трябва да се предоставя от данъчните и митническите органи, и за изменение на приложения V и VI към него (текст от значение за ЕИП).

Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/1225 на Комисията от 27 юли 2021 година за определяне на правилата за обмена на данни съгласно Регламент (ЕС) 2019/2152 на Европейския парламент и на Съвета и за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/1197 на Комисията по отношение на държавата членка на извънсъюзен износ и задълженията на отчетните единици.

Закон за статистиката на вътресъюзната търговия със стоки в сила от 1.07.2012г., изм. и доп., бр.61 от 2.08.2022 година.

Обхват и основна терминология

Външната търговия със стоки обхваща търговията с трети страни (Екстрастат) и със страните – членки на ЕС (Интрастат), като детайлната статистическа информация се събира на ниво стоков код (8 знака) на Комбинираната номенклатура.

Вносът включва всички стоки, които влизат на статистическата територия* на Република България от други страни и са предназначени за потребление в страната, за преработка в страната, с цел да бъдат изнесени в друга страна след преработката, а също и внос на стоки след преработка извън страната.

Износът включва всички стоки, които напускат статистическата територия на Република България и са предназначени за нормален експорт за друга страна. Включват се и стоки, които са връщат на търговския партньор след преработка в Република България, или се изнасят стоки предназначени за преработка на територията на друга страна с цел обратното им връщане в Република България.

Статистическата територия на Европейския съюз (ЕС), в контекста на статистиката на международната търговия със стоки, съответства на комбинираните митнически територии на държавите-членки на ЕС с едно изключение – за разлика от митническата територия, статистическата територия на Германия включва Хелголанд.

В статистическите обеми на вноса и износа **не се включват** внесените стоки поставени под режим митническо складиране без преработка, а в износа - реекспорта на тези стоки.

Статистиката на външната търговия **не отчита** транзитното преминаване на стоки през територията на Република България.

Основни източници на информация

Митническа декларация - Единен административен документ (ЕАД), който се попълва от всички субекти, извършващи внос или износ на стоки от/за трети страни;

Интрастат декларация за вътресъюзен внос и износ от/за страни членки на Европейския съюз;

Агенция „Митници“ е институцията, отговорна за събирането на митническите декларации (ЕАД), а Националната агенция за приходите – за Интрастат декларациите.

Оценки на търговията със стоки се правят с цел компенсиране на влиянието на праговете, под които търговците са освободени от подаване на Интрастат декларации, както и за не отговорилите.